

Мотиви

Към настоящия момент, когато публичен вискател изпрати на публичния изпълнител (НАП) задължения, но преди тяхното събиране от публичния изпълнител същите бъдат погасени при вискателя, липсва задължение за вискателя да уведоми публичния изпълнител.

Националната агенция за приходите е разработила електронна услуга за такива уведомления и е издала инструкции за нейното ползване, но липсата на нормативно задължение, скрепено с административна санкция, оставя множество случаи, в които граждани продължават да бъдат търсени за погасяване на задължения, които вече са погасили, а натрупаните лихви допълнително усложняват така описаната хипотеза. Липсата на подобна дисциплинираща и санкционираща норма за вискателите създава значителни неудобства за гражданите, като в някои от случаите същите са възпрепятствани да ползват услуги и данъчни облекчения поради наличието на данни в НАП за задължения, които вече са били погасени при вискателя, но НАП не е била уведомена.

С предложението законопроект се урежда нормативно вече изградената техническа възможност за такива уведомления, като се задължават вискателите в 7-дневен срок да уведомят НАП. Въвежда се и задължение за предоставяне на пълна информация за вземането, тъй като при неговото погасяване в НАП, тази информация трябва да бъде еднозначно отнесена и към задължението в информационните системи на вискателя.

Предвиден е отлагателен срок за влизане в сила на административнонаказателната разпоредба за неизпълнение на задължението за предоставяне на информация от публичен вискател, както и нормата, определяща актосъставителите и административнонаказващите органи в тези случаи, което има за цел да предостави възможност за създаване на подходяща организация при публичните вискатели за осигуряване поддържането на актуални данни за вземанията и за своевременно уведомяване на НАП за настъпили промени по отношение на тези от тях, предявени за принудително събиране в НАП.

Друга част от измененията се отнасят към разпоредбите от глава двадесет и първа "а" от ДОПК, приета с ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г. в сила от 03.05.2024 г. Със същите беше въведен режим за уведомяване на приходните агенции за предстоящи плащания от бюджета към физически и юридически лица по сключени договори и предявени изпълнителни листове, който е законово развитие на изискванията на Решение на Министерския съвет № 592/2018 г. за условията и реда за разплащанията на разпоредители с бюджет по договори (РМС №592/2018), като същевременно се разшири кръга от задължените лица и се промени прага за уведомяване.

Настоящата уредба в чл. 182а, ал. 1 от ДОПК предвижда задължение за прилагане на режима от възложителите по чл. 5 и чл. 6 от Закона за обществените поръчки (ЗОП), с изключение на управителя на Българска народна банка, ръководителите на дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина, както и на постоянните представителства на Република България към международни организации и ръководителите на централни органи за покупки, създадени за задоволяване на потребностите на публични възложители. Доколкото посочването на лицата в качеството им на възложители по ЗОП дава възможност за стеснително тълкуване на нормата, т.е. прилагане на режима от лицата, единствено в това им качество, е предложена промяна, съгласно която с цел яснота и еднозначно тълкуване задължените лица са изброени изчерпателно. Прецизирана е уредбата като е използван терминът „разпоредители с

бюджет“ и изрично са посочени и лицата, които нямат качеството на разпоредители с бюджет, но като възложители по смисъла на ЗОП, в предвидените от закона случаи, разходват публични средства. Тоест с оглед яснота изрично е регламентирано, че режимът ще се прилага за всички договори, по които се разходват публични средства.

Друга промяна е свързана с промените в ЗОП, в сила от 22.12.2023 г., с които е предвидено възлагането на обществените поръчки да се извършва централизирано. Предложените промени в ДОПК в тази връзка целят облекчаване на разпоредителите с бюджет, които са и възложители по чл. 5 от ЗОП, когато платци по договори ще са техни структури или други разпоредители с бюджет от по-ниска степен, като ангажимент за уведомяването за сключен договор и за предстоящи плащания по същия се въвежда за платеща - за съответната припадаща му се част от стойността по договора. Предложената промяна е в съответствие и с действащия режим по РМС № 592/2018 г. По този начин се цели да не се стигне до значително затруднение на разпоредителите с бюджет, доколкото ще трябва същите да извършват допълнителни действия, в т.ч. и да администрират информацията за плащанията по договори, по които същите не са платци, както и да получават, обработват и администрират редица други допълнителни документи - постъпващите запори върху тези плащания, когато получателят на средствата има публични задължения, разпореждания за изпълнение и др.

Във връзка с горните предложения са направени и технически корекции в част от останалите текстове, като са прецизирани и допълнени препратки към разпоредби и др.

Във връзка и с приетия Закон за държавния бюджет на Република България за 2024 г., е извършена промяна и в текста на чл. 182г от ДОПК. Предложена е отмяна на регламентираното изключение по т. 1 от режима, касаещо целево предоставяните средства от държавния бюджет на нефинансовите предприятия за субсидии, компенсации и капиталови трансфери за възложени от държавата дейности и услуги, включително за случаите, когато средствата за субсидии, компенсации и капиталови трансфери се предоставят от държавния бюджет чрез бюджетите на общините и други бюджети. Предложението е съобразено с липсата в действащия ЗДБРБ на забрана за използването на посочените средства за обезпечения и за принудително погасяване на публични вземания, каквато норма се съдържа в законите за държавния бюджет за предходни години.

Прецизирани са текстове, с оглед осигуряване на възможност за автоматизиране на процесите по подаване на уведомления и потвърждения по електронен път, в това число и чрез връзка между информационни системи.

Предложението за влизане в сила на тези изменения в кодекса е съобразено с датата на влизане в сила на разпоредбите на Глава двадесет и първа "а" от кодекса.

Във връзка с фискалния контрол върху стоки с висок фискален риск се предлага въвеждане на правна възможност на лицата предварително да предоставят обща банкова гаранция в размер не по-малък от 1 000 000 лв., което ще намали административната тежест за клиентите на НАП чрез съкращаване на времето, необходимо за извършване на контролните действия/проверки спрямо движението на стоки с висок фискален риск - при получаване, разтоварване и освобождаване на превозваните стоки. Общата банкова гаранция ще се предоставя предварително с цел да се минимизират рискове при налагане на обезпечение особено в почивни/празнични дни, при закъснение на превоза на стока или при закъснение на превода на сумата за обезпечение по сметка на НАП или допълнителни разходи и вътрешна организация, които затрудняват дружествата. При забавяне на

„освобождането“ на стока, рисковете за лицата са разваляне на стоката, налагане на санкции от други институции (например при невъзможност за доставка на акционна стока до търговските обекти) и други неблагоприятни последици.

ВНОСИТЕЛИ:

Божидар Божиков
Венко Сабунджиев

Марин Димитров

Звездо Мирчев

Стефан Ананов

Улиана Мутафчиева

Димитър Кайраков

Симон Курбанов

Жели Димитрова

Радина Везенца

Калина Иванова

Искрен Митев

Владислав Панев

Надяна Мирчева

Искрен Арбатски